

Azez'de Göçmenler ve İnsani Durum: Neler yapılabilir?

 Selim Vatandaş

Analizin Mesajı

- Azez'de bebek ve çocuklar için ek gıdaya ihtiyaç var.
- Kronik hastalar ilaç bulmakta zorlanabiliyor.
- Güvenli bölge içinde bulunsa da Azez henüz yeterince güvenli değil.

Türkiye-Suriye sınırında duvarların dibindeki Azez'de insanlar yaklaşık 10 yıldır yeni bir hayatı mümkün kılmaya çalışıyorlar. Saha mülakatlarına göre yetişkinler bölgedeki zorlu koşullara göreceli olarak alışmış olsa da küçük çocukların bağışıklıkları maalesef henüz çok zayıf. Azez'de sürdürülebilir bir ekonomi henüz tesis edilmiş değil ve insani yardıma halen ihtiyaç bulunuyor. Güneydeki PYD saldırıları ise insanları korku içinde yaşamaya mahkum bırakıyor.

Azez, Türkiye'nin Kilis ilinin sınırına bitişik bulunan 20.000 km²'lik bir alanda, çadırkent ve kamplarla birlikte yaklaşık 300.000 kişinin yaşadığı bir sınır kenti. Bölge klasik Suriye haritası içinde Halep'in bir ilçesi konumundayken, 2011 yılı sonrasında Suriye'de meydana gelen iç savaş nedeniyle hem demografik hem de askeri olarak çeşitli cereyanlara maruz kaldı. 2012 yılında Suriye'nin merkezindeki gerilim, kuzeyde bulunan Azez'e de sıçradı, özellikle Doğu Guta, İdlip ve Halep merkezinden birçok göçmen Türkiye sınırındaki bu bölgeye göç etmek zorunda kaldı.

Suriye'deki istikrarsızlık ve otorite boşluğu yabancı savaşçıların Suriye'ye akın etmesine neden olurken, bölgede hazırda bulunan askeri gruplarla beraber kısa sürede çok taraflı çatışmalar baş gösterdi. Öyle ki 2015 yılında Suriye'de 16 farklı silahlı örgütün birbiriyle savaştığı, bu grupların sürekli olarak hakimiyet bölgelerinin değiştiği kayda geçilmekteydi.¹ Askeri çatışmalardan en çok zarar gören kesim öncelikle kadın ve çocuklar olmak üzere sivil halk olmuştur. Bu durum maalesef bugün de değişmedi.

Harita 1: Suriye Göç hareketleri: 2011-2015. Kaynak: Vox.

Bugüne nasıl gelindi?

Savaş öncesinde 20 milyon olan Suriye'nin 5 milyonluk nüfusu 2012 yılı sonrasında Türkiye, Lübnan, Ürdün ve Irak gibi ülkelere göç etmişti. 2015 yılında ise ikinci bir dalga ile bir kısım Suriyeli Avrupa sınırlarına ulaştı. Bununla birlikte 7 milyon Suriyeli'nin de sınır içinde yer değiştirmek zorunda [IDP, Internally Displaced People] kaldığı bilinmektedir.²

Söz konusu göç hareketleri özellikle Suriyeli nüfusunun yoğun olduğu Türkiye ve Almanya'daki sosyolojik, ekonomik ve siyasi dinamikleri dolaylı olarak etkilemişti. Artık savaşın 10. yılına girildiği 2022 yılında geri dönüşün mümkün olmadığı ve Suriyeliler ile ilgili uyum çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği gerek STK'lar gerek uluslararası kuruluşlar gerekse kamuoyunun bir kesimi tarafından açıkça dile getiriliyor.

Azez'de çadır kent ve kamplarla birlikte yaklaşık 300.000 kişi yaşıyor.

Bilgi

Azez, Suriye'de Halep iline bağlı bir yerleşim yeridir. Şehrin büyük bir çoğunluğu Sünni Müslümandır. Zeytinlikleri ile bilinen Azez, Suriye'deki iç savaş sonrasında güneyin büyük bir göç almıştır. Suriyeli muhaliflerin oluşturduğu "Suriye Geçici Hükümeti"nin de fiili olarak başkenti kabul edilmektedir.

Siyasilerin oy kaygısıyla dile getirdiği “geri göndeririz” söylemi uyum sürecine ağır bir hasar veriyor.

Bu noktada Türkiye’de uyum çalışmaları konusunda göçün ilk dalgasındaki akut yardımların ötesine geçilip, uzun vadeli çözümlere odaklanan entegrasyon yaklaşımlarının hakim olmaya başladığını ifade etmek gerekiyor.³ Özellikle sivil toplum kuruluşları kanadında kısa vadede geri dönüşü mümkün olmayan Suriyelilerin Türkiye’ye uyumu ve gelecek tahayyülünü mümkün kılabilmek için çeşitli çalışmalar sürdürülüyor. Fakat siyasi karar alıcıların oy kaygısıyla zaman zaman geri gönderme söylemlerinin uyum sürecine ağır bir hasar verdiğini ifade etmek mümkün. Söz konusu tartışmaların iki önemli riski bulunuyor. İlk olarak “geri gönderme tahayyülü” Türkiye’de hala geçici koruma statüsünde bulunan Suriyelilerin Türkiye’deki güven algılarını kırılanlaştırıyor. Türkiye’nin de faydasına olacak uzun vadeli planlarını ertelemelerine neden olabiliyor. İkinci olarak ise Türkiye’nin güney sınırında inşa ettiği ve “Güvenli Bölge” olarak adlandırdığı hat boyunca; siyasi istikrara sahip, temel ihtiyaçların giderildiği ve makul bir yaşamın tesis edildiği bir coğrafyanın ne derece “geri dönülebilir olduğu”na ilişkin tartışmalar devam ediyor.

Güvenli Bölge Güvenli mi?

Güvenli bölge her türlü saldırıdan uzak tutulması sağlanan, tarafsız askeri birliklerin ve insani yardım kuruluşlarının serbestçe hareket edebildiği, sınırları belirlenmiş ve uluslararası koruma altına alınmış yerler olarak tanımlanıyor.⁴ Türkiye Suriye’deki güvenli bölge tahayyülünü ilk olarak 2013 yılında dile getirmiş ve Aynisa’nın kuzeyi, Aynelarab (Kobani), Tel Abyad, Resulayn, Disabiye, Kamışlı, Malikiye’den Dicle Nehrine ulaşan coğrafyada göçmenler için bir güvenli bölge oluşturulması için hem ulusal hem de uluslararası kamuoyunu ikna etmeye çalışmıştı. Bu çerçevede Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yine 2019 yılı içinde polis, hastane, hükümet ve okul binalarının yer aldığı, toplam 200.000 konut, 10 ilçe ve 140 köyden oluşan hat boyu 35-50 km derinliğindeki Güvenli Bölge planını Birleşmiş Milletler’de sunmuştu.⁵ Fakat ABD ve Avrupa’nın söz konusu plana çekimser kaldığını, bölgede göçmenlerin güvenli bir şekilde yaşamını sürdürebilecek bir hayat sahası konusunda tarafgir olmadığını ifade etmek gerekiyor. Bu noktada Türkiye’nin hem sınır içi hem de sınır ötesi kaygıları gidermesi son derece önemli. Bölgedeki istikrarsızlığın kısa vadede çözümlenmesinin mümkün olmadığını açıkça herkes biliyor. Bu nedenle siyasi karar alıcıların, uzun vadedeki planlar konusunda merakları giderecek şeffaf bir uzlaşmayı kamuoyu ile paylaşmasına ihtiyaç var.

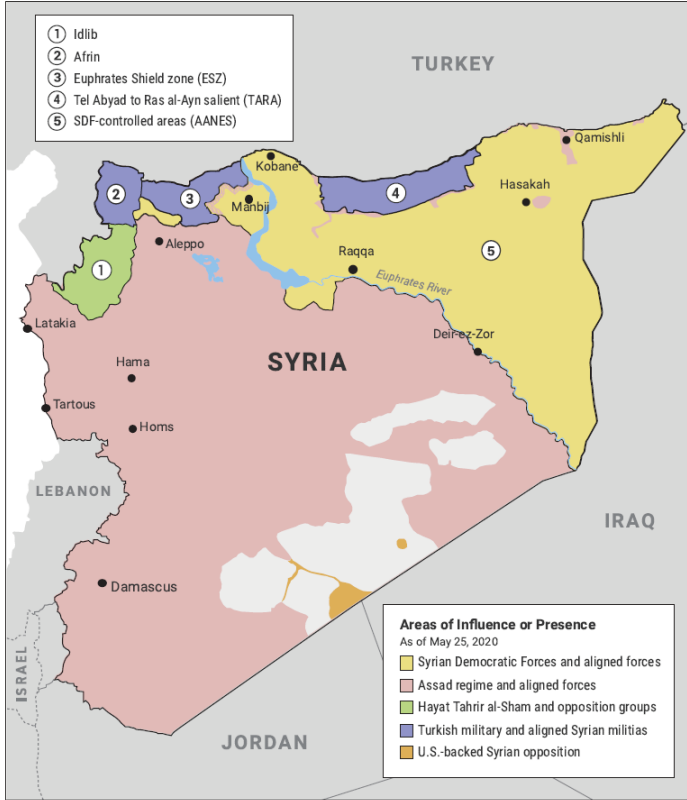
Türkiye güneyindeki istikrarsızlıklar ve uzun vadede terör örgütlerinin bölgedeki hakimiyeti ele geçirmesi endişesi sonrasında bölgede kalıcı etkinlik sağladığı ilk operasyonunu “Fırat Kalkanı Harekatı” [2016] adıyla IŞİD’e karşı Cerablus, El-Bab bölgesine; ikinci operasyonu “Zeytin Dalı Harekatı” [2018] ile PYD/YPG’ye karşı Afrin bölgesine ve üçüncü operasyonu ise Barış Pınarı Harekatı ile [2019] Rasulayn ile Tel Abyad bölgesine gerçekleştirdi. Operasyonlar sonucunda Türkiye’nin Suriye sınırının belirli bölgelerinde TSK ve Özgür Suriye Ordusu’nun hakim olduğu güvenli bölgeler oluşturuldu.⁶

Azez ise Kilis'in karşısında yer alan ve Fırat Kalkanı Harekatı ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Özgür Suriye Ordusu'nun etkinlik gösterdiği bir bölge oldu. Türkiye'nin Azez müdahalesine ilişkin temel argümanı hem sınır hem de Kilis'in güvenliğiydi. Kilis'te özellikle 2016 ve 2018 yılları arasında yoğun bir füze saldırısı bulunmaktaydı. Türk yetkililere göre Azez ve güneyinden gelen füze saldırıları Kilis'in kamu güvenliğini tehdit etmekteydi. Bunun yanında yeni bir göç dalgası riskini de beraberinde getirmekteydi.

Nitekim füze saldırıları sonrasında hayatta kalanların da olumsuz etkilere maruz kaldığı görülmekteydi. Bölgedeki doktorların 160 Kilisli ile gerçekleştirdiği araştırmada Kilisli'lerin büyük çoğunluğunda füze saldırıları sonrasında yüksek düzeyde travma sonrası stres bozukluğu ve depresyon görüldüğü kayda geçildi.⁷

Türk yetkililere göre Azez ve güneyinden gelen füze saldırıları Kilis'in kamu güvenliğini tehdit etmekteydi.

Harita 2: Suriye'deki Aktörler. Kaynak: *American Progress*.

[Suriye Demokratik Güçleri, Esad Rejimi, Hayat Tahrir el-Şam, Türk Silahlı Kuvvetleri, ABD destekli güçler.]

Halihazırda Harita 2'den görüleceği üzere Afrin [2 numara], Fırat Kalkanı bölgesinde bulunan Azez [3 numara], Tel Abyad ve Rasulayn [4 numara] bölgesinde Türkiye ve ÖSO askerlerinin hakimiyetinden söz etmek mümkündür. Suriye'nin diğer bölgelerinde ise Esad rejimi güçleri, PYD/YPG güçleri ve HTŞ Kontrolündeki [İdlib bölgesi-Kurtuluş Hükümeti] [1 numara] yer alıyor. Söz konusu durumda dört parçaya ayrılmış ve birçok aktörün birbiriyle çatışma halinde olduğu parçalanmış bir Suriye haritası karşımıza çıkıyor.

**Azez'i Azez yapan
"insan" faktörü
göz ardı
edilmemeli.**

Azez konusunda Türkiye niçin hassas?

Türkiye'nin Suriye'nin fiili olarak parçalanma sürecinde en önemli kaygılarından biri güney sahasında terör örgütü olarak kabul ettiği devlet dışı aktörlerin hakimiyet sağlamasıdır. Türkiye bölgeye gerçekleştirdiği tüm operasyonlarda söz konusu argümanı sıklıkla vurguluyor. Fakat uluslararası toplumun [Burada Batılı ulusal ve uluslar üstü aktörler kastedilmektedir.] Türkiye'nin askeri angajmanına ilişkin şüpheli tutumunu da ifade etmek gerekiyor. 2016 yılında Türkiye'nin güvenli bölge müdahalelerine karşılık ABD ve Rusya'nın "ateşi kesin" uyarısının ardından Fransa, AB temsilcisi ve Birleşmiş Milletler kaygılarını dile getirmişti. Nitekim uluslararası medyada Türkiye'nin "irredentist" bir tutum eğiliminde olduğuna ilişkin çeşitli yorumlar yer aldı. Bu yorumlar Türkiye medyasında bölgenin güvenlik kaygılarının Batı tarafından göz ardı edildiği gerekçesiyle eleştirildi. Bu noktada Türkiye'nin sınırında PYD/YPG kontrolünde bir bölgenin bulunmasını varoluşsal bir tehdit olarak algıladığını ifade etmek gerekiyor. Ayrıca Türkiye kanadı Azez bölgesinden gelen saldırıların ilk olarak PYD/YPG güçleri tarafından başlatıldığını ve angajman kuralları çerçevesinde cevap verildiğini deklare ediyor. Fakat uzun vadede Türkiye'nin bölgedeki varlığına ilişkin tartışmalar sürecektir gibi duruyor.

Azez'in Türkiye için stratejik olarak önemli görüldüğü bir diğer nokta ise Halep merkezi ile Türkiye arasında koridor olması. SETA, Ortadoğu masasından Can Acun'a göre Azez aynı zamanda PYD/YPG kontrolündeki Afrin ve Kobani kantonlarını birleştiren bir bağlantı konumunda. Söz konusu bölgenin Türkiye tarafından terör örgütü olarak kabul edilen bir aktör tarafından ele geçirilmesi Cerablus'un da "kaybedildiği" bir domino etkisini beraberinde getirebilir.

Azez'de ağırlıklı olarak Sünni Araplar, Kürtler ve Türkmenler yer alıyor. Bölgedeki Türkmen nüfus da Arap ve Kürtlerin yanında Türkiye için hassas dengelerde rol oynayan faktörlerden biri.⁸ Söz konusu durum Türkiye'deki milliyetçi eğilimlerin "Azez'deki kardeşlerimiz" söylemleriyle dile getiriliyor. Nitekim Azez'e, Cerablus-Rai hattı üzerinden ulaşabilecek olası köktendinci IŞİD terörü riskinin bulunması da dolaylı olarak dönemin IŞİD genişlemesine karşı ön alıcı müdahalenin motivasyonlarından biriydi.

Peki bu konuda resmi söylem nedir? Bu noktada Hürriyet Gazetesi'nin devlet kademesinde üst düzey karar alıcılara gönderilen bir rapora yaptığı atıf dikkate değerdir. Rapora göre Türkiye'nin Azez'e müdahale gerekçelerinin arasında i) PYD ve Esad güçlerinin Azez'e doğru girerek Türkiye'ye yeni bir göç dalgası oluşturmak istediği [aynı kaygının halihazırda farklı aktörlerle İdlip'te de bulunduğunu ifade etmek mümkün.] 2) Operasyonun IŞİD ile mücadele kapsamında olmadığı ve 3) PYD/YPG'nin toprak alma amacı güttüğü argümanları yer alıyor.⁹ Halihazırda Azez'de "Azez ve Kırsal Bölgesi Meclisi" ile siyasi istikrar tesis edilmeye çalışılıyor.

İnsani Koşullar Ne Durumda?

Tüm stratejik ve askeri hesaplar bir kenarda dururken, Azez’i Azez yapan insan faktörü göz ardı edilmemeli. Azez’in en büyük problemlerinden biri güneyinden gelen büyük göç sonrasında yetersiz kalan alt yapı ve sürekli hale gelen insani yardım ihtiyacıdır.

Türkiye’nin Kilis sınırında bulunan Öncüpınar kapısından ayrıldıktan sonra sizi Babüsselam çadır kenti karşılıyor. Babüsselam’a ilk gelişler Suriye’deki iç savaşın başladığı ilk yıllara, 2012’ye dayanıyor. Babüsselam’dakilerin yaklaşık 10 yıldır sınır hattındaki Türkiye’den gelen yardımlarla kendi inşa ettikleri briket evlerde [Bu evler daha önce çadırdı.] hayatlarını sürdürmeye çalıştığı görülüyor.

Foto 1: Babüsselam kampında çocuklar. Arif Hüdaverdi Yaman, *Anadolu Ajansı* 2018.

Babüsselam Mülteci Kampı’nın koşulları bölgedeki diğer düzensiz kamplara göre nispeten daha iyi olsa da özellikle kış aylarında su kanallarının zayıf olması nedeniyle zemin çamura bulanıyor. Çadır bezleriyle kaplanan çatılar su akıtabiliyor. Bölgedeki en önemli problemlerden biri de ısınma... Azez’de Suriyeliler yakıtla ısınmaktaydı fakat bu yakıt havada çok ağır bir kokuyu da beraberinde getirmekteydi. Son iki yıldır petrol fiyatlarındaki küresel artış nedeniyle yakıt yerini kömüre bıraktı. Fakat kömürün de ortaya çıkardığı yoğun duman sebebiyle yeterince sağlıklı olmadığını ifade etmek gerekiyor. Çok dar bir noktada bu yoğunlukta bir nüfus için insan sağlığına uygun bir ısınma modelini halihazırda tesis edebilmek kolay görünmüyor.

Azez’de özellikle İHH, Sadaka Taşı, Beşir, Yetim Vakfı, Fetih-Der gibi Türk sivil toplum kuruluşlarının insani yardım için etkili rol oynadığını, Kızılay, Diyanet İşleri Başkanlığı ve AFAD’ın da devlet desteği ile barınma ve gıda yardımları konusunda rol aldığını ifade etmek mümkün. Bunun yanında Birleşmiş Milletler de çalışmalarını sürdürüyor. Fakat Avrupa merkezli STK’ların yeterince aktif olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda yardım faaliyetlerinde bölgede Türk STK’ların hakimiyet gösterdiği gözlemleniyor.

Azez’deki en büyük problem yoksulluk. Öyle ki koronavirüs salgını, Azez’in gündeminde neredeyse son sıradaydı

Azez’de erkekler küçük de olsa ticaret ile bölgeye hayat vermeye çalışıyor.

Örneğin İHH’nin kurduğu eczanede sağlık sorunları olan kişiler reçeteleriyle ilaç desteği alabiliyor. Yapılan görüşmede eczacıların dönemsel olarak kullanılan ilaçların tedariginde bir sorunla karşılaşmadıkları fakat kronik hastalıklarda sürekli olarak kullanılması gereken ilaçların temininin daha zor olduğu ve bu noktada insani yardıma ihtiyaç duyulduğu ifade ediliyor.¹⁰

Foto 2: İHH’nin Azez’de inşa ettiği Kıyafet Dağıtım Merkezi.

Yine İHH İnsani Yardım Kuruluşu’nun inşa ettiği dikkate değer bir diğer nokta ise Kıyafet Dağıtım Merkezi. Bu mağazada yine Suriyeli kadınlar rotasyon prensibiyle ücretli olarak çalışıyor. Mağaza günde yaklaşık 50 kadın kendileri ve aile fertlerine ücretsiz kıyafet almak için ziyaretçiye hizmet veriyor. Azez’deki kadınlar buraya yılda 2 kez gelip hiç kullanılmamış elbiseleri ücretsiz olarak temin edebiliyor. Mağazadaki kadın çalışanlarla gerçekleştirdiğimiz mülakatlarda yeni bir giysi alabilmenin kadınlara özellikle psikolojik olarak çok iyi geldiği, bayram öncesinde taleplerin yoğun olduğu, çalışanların da bu durumdan son derece memnun olduğu ifade ediliyor.

Azez’de koronavirüs, temel yaşam ihtiyaçları nedeniyle sıcak gündemde yer alamıyor. 2019 yılında etkisini gösteren Koronavirüs salgını ile Azez’deki nüfusun 2020 yılında karşılaştığı ve özellikle 2021 yazında koronavirüs nedeniyle çok sayıda yaşlı hastanın hayatını kaybettiği ifade ediliyor. Bölgedeki suya erişim kısıtı nedeniyle mültecilerin yeterince hijyenik koşullara sahip olmadığı bilinmekle birlikte, Azez’de “tam kapanma” ya da “karantina” gibi toplumsal önlemleri gerçekleştirebilecek olanaklar mümkün değil. Koronavirüs, temel kaygısı gıda ve barınma olan Azezliler’in gündeminde alt sıralarda yer alıyor.

Çocuklar ise daha fazla ek gıdaya ihtiyaç duymakta. Bölgede gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde yetişkinlerin bağışıklık sisteminin hijyensiz koşullarla geçen 10 yıl içinde zorlu koşullara göreceli olarak alıştığı aktarılıyor. Fakat 0-2 yaş arası bebekler ve 2-6 yaş arası çocuklar için aynı durum geçerli değil. Yetersiz koşullar nedeniyle bebek ölümleri oldukça yüksek olduğu için mama desteğine ihtiyaç duyuluyor. Çocuk giysileri de özellikle kış koşullarında son derece önemli. Bölgeye gerçekleştirilen ziyaretlerde çocukların üzerindeki

Sonuç Olarak

Azez, güvenli bölge ve İdlip'in geleceği için aslında bir kesit mahiyetindedir. Azez'in tüm sorunları Suriye'nin sorunlarıyla paraleldir. Meseleye elbette öncelikle bütüncül yaklaşmak gerekiyor. Kısa vadede hem Suriye'de çözüm mümkün değil hem de konvansiyonel [klasik] Suriye haritasını yeniden tesis etmek olanaklı görülüyor. Önümüzdeki on yıl için Suriye'nin devlet yapılanmasına ilişkin çeşitli senaryolar var fakat birden çok aktörün varlık gösterdiği Suriye'de, hakimiyet bölgelerindeki egemenlik paylaşımı bir otorite altında birleşebilecek gibi gözüküyor. Bu durum parçalanma riskini de beraberinde getiriyor. Batılı uluslararası toplum nezdinde on yıl öncesinin üniter Suriye haritası varsayımı devam ediyor. Bu durum Esed'in mevcudiyetini devam ettirmesi nedeniyle bölgedeki diğer aktörlerin meşruiyetini tartışmaya açık hale getiriyor. Bir yandan Suriye'ye sınırı olan devletler de kendi güvenlik kaygılarını gözetirken; söz konusu çalkantıda sıkışan temel özne ise "insan" oluyor.

Azez'de;

- Bebekler için başta vitaminler, mamalar, bezler ve hijyen malzemeleri olmak üzere insani yardım ihtiyacı devam ediyor.
 - Yetişkinler için Azez'de bir gelecek tahayyülü çok zayıf.
- Bölgedeki güvenlik endişesi güneyden gelen füze saldırıları nedeniyle devam ediyor.
- Uzun vadede Türkiye'nin bölgedeki varlığının sonuçlarını göz önünde bulunduracak bir siyasi stratejiye ihtiyaç var. Aksi taktirde Azez'in de içinde olduğu güvenli bölge hattı Türkiye için kronik bir dış politika yükünü de beraberinde getirebilir.

Suriye'den yaklaşık 7 milyon kişi göç etti. Henüz göç edemeyenlerin bir kısmı da Suriye'nin kuzey sınırında. Azez ise Türkiye'nin sınır hattındaki parçalardan biri. Yaklaşık 300 bin kişilik nüfus, bir zamanlar verimli zeytin tarlalarının bulunduğu yere çadırlar ve briket taşlarından evler inşa etmek zorunda kaldı. Fakat bu göç bile onların güvenlik kaygılarını henüz giderebilmiş değil. Çünkü Azez'de güneyinden gelen PYD/YPG füze saldırıları devam ediyor. Maalesef aylık periyotlarda gerçekleşen füze saldırıları nedeniyle siviller hayatını kaybediyor. Her ne kadar hayata dirençleri gün gün daha çok artsa da füze atışları bölge sakinlerini korkuya itiyor ve Azez'in "terörize" olmasına neden oluyor.

Azez, güvenli bölge ve İdlip'in geleceği için aslında bir kesit mahiyetinde!

Uzun vadede
Türkiye'nin
bölgedeki
varlığının
sonuçlarını
dikkate alacak bir
siyasi stratejiye
ihtiyaç var.

SON NOTLAR

- ¹ Zachary Laub, "Who's Who in Syria's Civil War," Council of Foreign Relations, 2017, <https://www.cfr.org/background/whos-who-syrias-civil-war>.
- ² Zack Beauchamp, "The Syrian Refugee Crisis, Explained in One Map," Vox Media, 2017, <https://www.vox.com/2015/9/27/9394959/syria-refugee-map>.
- ³ Türkiye Cumhuriyeti hükümeti de 2018 ile beraber uyum çalışmalarında çerçevenin çizildiği 5 yıllık plan yayımlamıştır. T.C. Göç İdaresi Başkanlığı, "Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı: 2018-2023" (Ankara, 2018), <https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/Yayinlar/UYUM-STRA-TEJI/Uyum-Strateji-Belgesi-ve-Ulusal-Eylem-Planı.pdf>.
- ⁴ Oytun Orhan, "Güvenli Bölge Meselesi Nedir?," Fikir Turu, 2019, <https://fikirturu.com/suriye/guvenli-bolge-tartismalarinin-ardinda-ne-var/>.
- ⁵ Patrick Wintour, "Recep Tayyip Erdoğan Proposes 'safe Zone' for Refugees in Syria," The Guardian, 2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/sep/24/erdogan-proposes-plan-for-refugee-safe-zone-in-syria>.
- ⁶ TSK'nın Suriye'nin kuzeyine gerçekleştirdiği Şah Fırat Operasyonu (2015), İdlip Operasyonu [2017] ve Bahar Kalkanı Harekatı [2020] bölgede kalıcı bir etkinlik sağlanamaması nedeniyle bu metnin bağlamı içerisinde değerlendirilmemiştir. İdlip bölgesindeki hareketlerin temel motivasyonu Türkiye'ye gelebilecek olası büyük göç dalgasını engellemektir. Bununla birlikte İdlip'te aktör sayısının fazla ve ittifakların değişken olması nedeniyle Türkiye'nin etkin bir hakimiyet sürdürmesi mümkün olmamıştır.
- ⁷ Musa Şahpolat and Duygu Ayar, "Türkiye- Suriye Sınırındaki Kilis'te Füze Saldırıları Sonrası Anksiyete, Depresyon ve Stres Tepkisi Düzeyleri," Klinik Psikiyatri Dergisi, no. 23 (2020): 423-29.
- ⁸ Selin Girit, "Azez Türkiye için neden bu kadar önemli?" BBC Türkçe, 17 Şubat 2016, https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/02/160217_azez_stratejik_onemi
- ⁹ Fehim Taştekin, "Türkiye'nin Umutsuz Savaşı" Al-Monitor, 17 Şubat 2016, <https://www.al-monitor.com/tr/contents/articles/originals/2016/02/turkey-syria-hopeless-azaz-battle.html>
- ¹⁰ "14 Ülkenin STK Temsilcileri Azez'de," Anadolu Ajansı, October 26, 2014, <https://www.aa.com.tr/dunya/14-ulkenin-stk-temsilcileri-azezde/107371>; CebraİL Caymaz, "Türkiye'deki Sivil Toplum Kuruluşları 10 Yıldır Suriye'deki Savaş Mağdurlarının Yardımına Koşuyor," Anadolu Ajansı, March 16, 2021, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turkiyedeki-sivil-toplum-kuruluslari-10-yildir-suriyedeki-savas-magdurlarinin-yardimina-kosuyor/2177423>.

Selim Vatandaş
Editör-Araştırmacı

1987 yılında Rize'de doğdu. 2010 yılında lisans öğrenimini Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde, 2017 yılında yüksek lisans öğrenimini Kocaeli Üniversitesi'nde Türkiye'de sivil-asker ilişkilerindeki dönüşüm üzerine yazdığı tezi ile tamamladı. 2012-2019 yılları arasında Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi (BİLGE-SAM), İLKE Vakfı ve İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (İNSAMER) bünyelerinde Araştırmacı-Editör olarak görev aldı. Halihazırda Uluslararası Mülteci Hakları Derneği'nin Raportaj Birimi üyesi olan Vatandaş, İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı'nda eleştirel jeopolitik alanında doktora çalışmalarını sürdürüyor.

Bir
insanı kurtaran,
bütün insanlığı
kurtarmış gibidir.

Analiz | Mayıs 2022 | No. 4

Birim Sorumlusu
Av. İbrahim Ergin

Genel Yayın Yönetmeni
Süleyman Kurt

Editör
Selim Vatandaş

Son Okuma
Şebnur Doğan

Tasarım
Bilimon